

2.2 Prielinksnių reikšmė ir vartojimas

Prielinksnis – kalbos dalis, kuri **valdo** daiktavardžio, būdvardžio ir įvardžio **linksni**. **Koks prielinksnis – toks linksnis!**

Prielinksnis	Linksnis	Pavyzdžiai
ANT	Kilmininkas ant ko?	<i>Sudėjau knygas ant lentynos. Bartis ant šuns. Supykau ant bendraklasių.</i>
APIE	Galininkas apie ką?	<i>Pasakojo apie neįtikėtiną įvykį. Galvojo apie ateitį.</i>
DĖL	Kilmininkas dėl ko?	<i>Atidėjau planus dėl jūsų / mūsų. Mokomės ne tik dėl gerų pažymių.</i>
Į	Galininkas į ką?	<i>Žiūri į mane / tave / save. Kiekvieną vasarą su šeima skrendame į Lietuvą.</i>
IŠ	Kilmininkas iš ko?	<i>Negalima tyčiotis iš žmogaus. Tomas paėmė knygą iš manęs / tavęs.</i>
PRIEŠ	Galininkas prieš ką?	<i>Prieš vėją nepapūsi. Lietuvoje buvau prieš metus.</i>
SU	Įnagininkas su kuo?	<i>Bulvinius blynus valgome su šakute ir peiliu. Dažnai tenka kovoti su tinginyste.</i>

2.2 Prielinksnių reikšmė ir vartojimas

1. Įrašykite tinkamus prielinksnius: *ant, apie, iš, į, prieš, su*. (7 taškai)

0. *Dėl* saldumynų gali skaudėti dantis. 1. Rašytojas parašė naują knygą _____ pasaulio lietuvius. 2. Kada paskutinį kartą buvote Lietuvoje? _____ tris mėnesius. 3. Vakare eisiu pasivaikščioti _____ draugais. 4. Rytais aš einu _____ mokyklą. 5. Rugsėjį moksleiviai susirinko _____ mokyklą. 6. Drugelis nutūpė man _____ delno. 7. Prašau, nesijuok _____ manęs.

2. Įrašykite tinkamus prielinksnius: *su, prieš, į, iš, dėl, apie, ant*. (7 taškai)

0. Aš gyvenu *su* tėvais, o brolis – Vilniuje, studentų bendrabutyje. 1. Jos žvilgsnis buvo nukreiptas _____ mane. 2. Tėvas kalbėjo su vaiku _____ Lietuvos istoriją. 3. Mokykloje _____ gripo nebuvo daug mokinių. 4. _____ netikėtumo Tomas negalėjo pasakyti nė žodžio. 5. _____ mane stovėjo ilga eilė žmonių. 6. Nesilaikiau duoto žodžio, dėl to mama supyko _____ manęs. 7. Viltė yra geriausia mano draugė, _____ ja galiu kalbėti apie viską.

3. Žodžius skliaustuose parašykite reikiamu linksniu. (12 taškų)

1. Penkiolikmetis Dominykas jau ketverius metus eina į _____ (dailės būrelis). 2. Per istorijos pamoką vaikai sužinojo apie _____ (spaudos draudimas) Lietuvoje nuo 1864 iki 1904 m. 3. Tomas visur keliauja su _____ (šuo Reksas): ne tik į _____ (miškas), bet ir į _____ (kalnai). 4. Monika šokinėjo iš _____ (džiaugsmas), nes rašinių konkurse laimėjo pirmąją vietą. 5. Su _____ (bendraminčiai) įkūrėme roko grupę. 6. Ant _____ (Gedimino kalnas) plevėsuoja Lietuvos vėliava.

4. Žodžius skliaustuose parašykite reikiamu linksniu. (14 taškų)

1. Negalėjau dalyvauti krepšinio varžybose dėl _____ (kojos trauma). 2. Prezidentūra yra priešais _____ (Vilniaus universitetas). 3. Baltai gamino audinius iš _____ (linas) ir _____ (kanapės). 4. Supykau ant _____ (draugas), nes jis pavėlavo į _____ (kinas). 5. Nesutariame dėl _____ (atsakymas) į _____ (šis klausimas). 6. Per televiziją rodė laidą apie _____ (Marija Gimbutienė). 7. Prieš _____ (metai) nemokėjau daug lietuvių kalbos taisyklių, su kiekviena diena sužinau vis daugiau ir daugiau.

